

סיכום לבגרות תנ"ך ממ"ד בראשית פרק מב' חמש יחידות

ערך: דודי זינגר

א וַיֵּרָא יַעֲקֹב, כִּי יֵשׁ-שֹׁכֵר בְּמִצְרַיִם; וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו, לָמָּה תִּתְּרָאוּ. ב. וַיֹּאמְרוּ-- הֲיֵנָה שְׂמֵעֲתִי, כִּי יֵשׁ-שֹׁכֵר בְּמִצְרַיִם; רְדוּ-שָׁמָּה וּשְׁבֵרוּ-לָנוּ מִשָּׂם, וְנַחֲיָה וְלֹא נָמוּת. ג. וַיִּרְדּוּ אַחֵי-יוֹסֵף, עִשְׂרָה, לְשֹׁכֵר בָּר, מִמִּצְרַיִם. ד. וְאֶת-בְּנֵימִין אַחֵי יוֹסֵף, לֹא-שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת-אַחֵיו: כִּי אָמַר, פֶּן-יִקְרָאנוּ אֶסּוֹן. ה. וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְשֹׁכֵר בְּתוֹךְ הַבָּאִים: כִּי-הָיָה הָרָעֵב, בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. ו. וַיֹּסֵף, הוּא הַשְּׁלִיט עַל-הָאֶרֶץ-- הוּא הַמְּשַׁבֵּיר, לְכָל-עַם הָאֶרֶץ; וַיָּבֹאוּ אַחֵי יוֹסֵף, וַיִּשְׁתַּחֲווּ-לוֹ אַפְּיִם אֶרְצָה

הערה:

בני יעקב (ללא בנימין) יורדים למצרים, מאחר והיה רעב בארץ ישראל והיה ניתן לקנות מזון רק במצרים.

הערה:

מילה מנחה- מילה או שורש לשוני, או ביטוי, שחוזר בקטע כמה פעמים, מבטא משמעויות שונות ומכוון לרעיון מרכזי בקטע.

רש"י

"ויירדו אחי יוסף - "ולא כתב בני יעקב, מלמד שהיו מתחרטים במכירתו ונתנו לבם להתנהג עמו באחוה ולפדותו בכל ממון שיפסקו עליהם:

המילה אח, חוזרת פעמיים רבות, רש"י משב את תשומת ליבנו לכך שהתורה בוחרת לקרוא לבני יעקב אחי יוסף, על מנת ללמדנו שהאחים התחרטו על מכירתו והיו מוכנים לעשות הכל על מנת לפדות אותו.

שאלה:

האם רק בני ישראל באו לקנות מזון במצרים?

תשובה:

מפסוק ה' נלמד שהיו עוד אנשים (כנראה רבים) שבאו לקנות מזון מהמצרים שכתוב: " וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְשֹׁכֵר בְּתוֹךְ הַבָּאִים: כִּי-הָיָה הָרָעֵב, בְּאֶרֶץ כְּנָעַן",

שאלה:

האם נכנסו ביחד כקבוצה או שהלכו כיחידים?

תשובה: רש"י:

בתוך הבאים - מטמינים עצמם שלא יכירום, לפי שצוים אביהם שלא יתראו כלם בפתח אחד אלא לא שיכנסו כלאחד בפתחו, כדי שלא תשלוט בהם עין הרע,

- רש"י מדייק מן הכתוב "בְּתוֹךְ הַבָּאִים" שבני יעקב לא נכנסו יחד אלא התערבבו בין הבאים וכל אחד נכנס מפתח אחר
- דברי רש"י ישמשו בהמשך להבנת האשמת הריגול שיטיח יוסף באחים

ז. וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת-אָחִיו, וַיִּכְרַם; וַיִּתְנַכַּר אֵלֵיהֶם וַיִּדְבַּר אֲתָם קְשׁוֹת, וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאִין בָּאתֶם, וַיֹּאמְרוּ, מֵאֶרֶץ כְּנָעַן לְשֹׁבַר-אֶכֶל. ח. וַיִּכַּר יוֹסֵף, אֶת-אָחִיו; וְהֵם, לֹא הִכְרָהוּ .

שאלה:

מדוע אין אחי יוסף מזהים אותו, ואילו הוא מזהה אותם?

תשובה:

רש"י לפסוק ח' - "ויכר יוסף" וגו' - לפי שהניחם חתומי זקן והם לא הכרהו - שיצא מאצלם בלא חתימת זקן, ועכשיו בא בחתימת זקן.

רש"י : יוסף זהה את האחים מאחר והמראה החיצוני שלהם לא השתנה, וכבר בזמן מכירתו הם היו עם זקן, לעומת זאת האחים לא זיהו את יוסף מאחר והוא גדל זקן ומראהו השתנה.

תשובה נוספת - יוסף ציפה לפגוש את האחים שיגעו למצרים לקנות אוכל, לעומת זאת האחים לא יכלו להעלות על דעתם שהשליט המצרי שמולם הוא יוסף, מבחינתם הוא נמכר לעבד והם לא יכלו לעלות על דעתם שהפך להיות חלק מרכזי ממלכות מצרים.

הערה :

מפסק ז' עד סוף הפרק אנחנו רואים יחס קשה מצד יוסף כשליט מצרים כלפי האחים :

ויתנכר... וידבר קשות (פסוק ז')

מאשים אותם בריגול (פסוק ט')

כולא את כולם לשלושה ימים (פסוק יז')

משאיר את שמעון ותובע מהם לשוב עם בנימין (פס' יט-כ')

שאלה:

ציין שלושה דברים בהם יוסף התנכר לאחים :

תשובה:

א. יוסף דיבר עם האחים בתקיפות (פס' ז').

רש"י לפסוק ז' - "ויתנכר אליהם" - נעשה להם כנכרי בדברים, לדבר קשות.

לדברי רש"י הביטוי המעשי ליחסו של יוסף היה באופן בו הוא דבר אליהם.

ב. יוסף האשים את האחים בריגול (פסוק ט').

ג. יוסף הכניס את כל האחים לכלא.

ד. יוסף השאיר את שמעון אצלו . (פס' יט-כ').

שאלה: (רמב"ן)

מה הייתה הסיבה לכך שיוסף האשים את האחים בריגול? מדובר באשמה שצריך להיות לה בסיס במציאות?

רמב"ן העלילה הזאת [האשמת הריגול] יצטרך להיות בה טעם או אמתלא [אחיזה במציאות], כי מה עשו להיות אומר להם ככה?

תשובה:

רש"י:

האחים נכנסו למצרים כבודדים ולא כקבוצה אחת, זאת התנהגות מחשידה המתאימה לאנשים שבאים לרגל.

(יב) כי ערות הארץ - שהרי נכנסתם בעשר שערי העיר, ולמה לא נכנסתם בשער אחד?

רמב"ן:

א. האחים הגיעו למצרים לבושים בצורה מכובדת שלא מתאימה למי שמבקש לקנות מזון מתוך מצוקה של רעב בארצו, ובדרך כלל אנשים מכובדים שולחים את העבדים שלהם להביא את האוכל ממצרים.

ב. יתכן והאחים היו בין הראשונים שהגיעו מכנען לקנות אוכל במצרים, ולכן יכל יוסף "לחשוד" בהם ולהאשים אותם בריגול, שעד כה לא הגיעו אנשים מכנען והדבר נראה מחשיד.

אולי ראה אותם אנשי תואר ונכבדים, לבושי מכלול כולם, ואמר להם אין דרך אנשים נכבדים ככם לבוא לשבור אוכל כי עבדים רבים לכם.

ויתכן שהיו בתחילת הבאים מארץ כנען, והוא טעם 'ויבאו בני ישראל לשבור בתוך הבאים כי היה הרעב בארץ כנען', כי עתה באו משם הראשונים. ויאמר להם יוסף מרגלים אתם, כי מארץ כנען לא בא אלי אדם לשבור אוכל, וזה טעם 'מאין באתם', שאמר להם בתחילה:

ט וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף--אֶת הַחֲלֻמוֹת, אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם; וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִרְגְּלִים אַתֶּם, לִרְאוֹת אֶת-עֲרוֹת הָאָרֶץ בְּאֶתֶם

הערה:

הרמב"ן לומד מפסוק ט' שיוסף חשב שהחלומות שהוא חלם צרכים להתקיים במלואם, ולכן דרש מהאחים להביא את בנימין ובכך יתקיים החלום הראשון שכל האחים ישתחוּ לפניו.

שאלה:

מדוע התנכר יוסף לאחיו?

תשובה:

ר' יצחק עראמה (בעל הפירוש "עקידת יצחק" לתורה) מסביר את התנהגותו של יוסף:

נראה שכוונת יוסף הייתה לבדוק אותם, אם היו עדיין בשנאתם אותו, או אם נחמו ממעשיהם והוא לא ראה שתתכן לו זה (=שיוכל להוכיח אם הינם בעלי תשובה אמיתיים) אם לא בשייבחנם על דבר אחיו בן אמו, לראות מה יעשו כשיראו אותו בצער או בסכנה, ולזה מיד חשב עלילת הגביע, אלא שלא היה שם בנימין, והוצרך להתעולל עלילות ולגלגל ביאתם.

כלומר, יוסף רצה לבדוק אם האחים עדיין שונאים אותו, באמצעות היחס שלהם כלפי בנימין, יוסף תכנן להעליל על בנימין על שגנב ממנו את הגביע ולבחון את תגובת האחים, לשם כך היה צריך יוסף להביא את בנימין למצרים ואשמת הריגול הייתה במטרה להביא את בנימין למצרים.

הערה: (רשות) -

מטרת "בזאת תיבחנו"	תשובת האחים	הטענה של יוסף	
איני מאמין. רוצה הוכחה שאכן אתם מאותה משפחה	כולנו אחים ובאנו גם כדי לחפש את אחינו שאבד	באתם בעשרה שערים, כמרגלים	רש"י
הביאו את האח הנוסף כדי שיאשר את דבריכם, שאתם מאותה משפחה.	אנחנו משפחה מאוחדת, לא נפרדים ופועלים יחד	אתם אנשים נכבדים, מדוע באתם בעצמכם ולא שלחתם נציג אחד עם עבדיו? זה מוכיח שאתם מרגלים ולא באתם כדי לשבור אוכל	רמב"ן

ההאשמה בריגול מביאה את האחים להדגיש את מחויבותם המשפחתית. ההוכחה שהם משפחה אחת תציל אותם מאשמת הריגול!

אך זהו גם הדבר שמאפשר ליוסף לדרוש את הבאת אחיהם הצעיר לפניו

יד ויאמר אֱלֹהִים, יוֹסֵף: הוּא, אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר-- מִרְגְּלִים אַתֶּם. טו בְּזֹאת, תִּבְחַנּוּ: חִי פְרַעֲה אִם-תִּצְאוּ מִזֶּה, כִּי אִם-בָּבוֹא אַחֵיכֶם הֶקְטַן הַנֶּה. טז שְׁלְחוּ מִכֶּם אֶחָד, וַיִּקַּח אֶת-אַחֵיכֶם, וְאֶתֶם הֶאֱסְרוּ, וַיִּבְחַנוּ דְּבָרֵיכֶם הָאֵמֶת אֵתְכֶם; וְאִם-לֹא--חִי פְרַעֲה, כִּי מִרְגְּלִים אַתֶּם. יז וַיֹּאסֹף אֶתֶם אֶל-מִשְׁמֶר, שְׁלֹשֶׁת יָמִים. יח וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יוֹסֵף בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, זֹאת עָשׂוּ וַחֲיוּ; אֶת-הָאֱלֹהִים, אֲנִי יָרָא. יט אִם-כִּנִּים אַתֶּם-- אַחֵיכֶם אֶחָד, יֵאָסֵר בְּבַיִת מִשְׁמָרְכֶם; וְאַתֶּם לְכוּ הִבִּיאוּ, שֹׁבֵר רַעֲבוֹן בְּתֵיכֶם. כ וְאֶת-אַחֵיכֶם הֶקְטַן תִּבְיֵאוּ אֵלַי, וַיֹּאמְנוּ דְּבָרֵיכֶם וְלֹא תָמוּתוּ; וַיַּעֲשׂוּ-כֵן.

הערה:

בתחילה יוסף החליט להכניס את כל האחים לבית הסוהר ולשלוח רק אח אחד לארץ כנען בשביל להביא את בנימין, לבסוף שינה יוסף את החלטתו, הוא השאיר במאסר אח אחד (את שמעון) ושלח את שאר האחים להביא אוכל לבני משפחותיהם, ולהוריד את בנימין למצרים.

קושיית רמב"ן על יחסו של יוסף לאביו:

הרמב"ן מקשה על התנהגות יוסף, כיצד הוא לא שלח לאביו אות חיים, הרי הוא היה שליט במצרים ימים רבים ולא היה דבר שעצר ממנו לשלוח לאביו הודעה על כך שהוא בחיים? מה עוד שהמרחק בין מצרים לחברון הינו שישה ימים, וגם אם היה במרחק של שנה בין המקום שהוא נמצא לבין מקום מגורי אביו היה עליו לשלוח לו סימן חיים.

וכן אני אומר - שכל העניינים האלה היו ביוסף מחכמתו בפתרון החלומות - כי יש לתמוה אחר שעמד יוסף במצרים ימים רבים והיה פקיד ונגיד בבית שר גדול במצרים, איך לא שלח כתב אחד לאביו להודיעו ולנחמו? כי מצרים קרוב לחברון כששה ימים! ואילו היה מהלך שנה היה ראוי להודיעו לכבוד אביו, ויקר פדיון נפשו ויפדנו ברוב ממון:

תירוץ הרמב"ן

יוסף פעל מתוך הבנה שחלומותיו מוכרחים להתגשם, לאחר חלום פרעה הוא הבין שבשנות הרעב יגיעו האחים למצרים וזאת תהיה ההזדמנות להתגשמות חלומותיו.

אבל היה רואה כי השתחווית אחיו לו וגם אביו וכל זרעו אתו, אי אפשר להיות בארצם, והיה מקווה להיותו שם במצרים בראותו הצלחתו הגדולה שם, וכל שכן אחרי ששמע חלום פרעה שנתברר לו כי יבאו כלם שמה ויתקיימו כל חלומותיו:

שאלה:

כיצד מסביר יוסף את השינוי בדעתו?

תשובה:

יוסף אומר לאחים: "את-הַאֱלֹהִים, אֲנִי יָרָא" אני ירא את אלוקים ולכן אני מאפשר לכם להביא אוכל למשפחותיכם.

כא וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחִיו, אָבֵל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ עַל-אָחִינוּ, אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְנוֹ אֵלֵינוּ, וְלֹא שָׁמְעָנוּ; עַל-כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ, הַצָּרָה הַזֹּאת

הערה:

האחים סבורים שהצרות באו עליהם כעונש מה', מידה כנגד מידה על שמכרו את יוסף לעבדות או בגלל שהתאכזרו ליוסף בזמן המכירה

שאלה :

בפסוק כא' נוסף נתון שלא הוזכר בתיאור השלכת יוסף לבור ומכירתו והוא שיוסף התחנן בפני האחים – " **אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוֹ אֵלֵינוּ**", מדוע לא הוזכר שיוסף התחנן לאחים?

תשובה: רמב"ן:

א. התורה לא כותבת את הדברים הידועים והברורים, וידוע שהאדם בדרך הטבע שיתחנן אדם במצב בו היה יוסף בעת שזרקו אותו האחים לבור ויעשה כל אשר יוכל להציל נפשו ממוות.

ב. התורה לא רצתה להרבות בהזכרת התנהגותם הרעה של האחים, ולכן הסתפקה בתיאור מכירת יוסף ולא הוסיפה על כך את ההתאכזרות שלהם.

ג. נהוג בתורה לקצר ככל הניתן, ולכן לא הוזכרו תחננו יוסף פעמיים, והסתפקו בהזכרת הדברים פעם אחת.

והכתוב לא סיפר זה שם [בסיפור מעשה המכירה בפרק ל"ז] –

או מפני שהדבר ידוע בטבע כי יתחנן אדם לאחיו בבואו לידם להרע לו וישביעם בחיי אביהם ויעשה כל אשר יוכל להציל נפשו ממות

או שירצה הכתוב לקצר בסורחנם

או מדרך הכתובים שמקצרים במקום אחד ומאריכים בו במקום אחר:

הרמב"ן מלמד אותנו שני עקרונות פרשניים כללים:

א. בתנ"ך לא כתובים דברים שברורים מאליהם.

ב. לפעמים בתנ"ך דברים כתובים בהרחבה ולפעמיים בקיצור, ואין לכך משמעות.

שאלה:

מהו הלקח שנוכל ללמוד מסיפורי יוסף?

תשובה: (רד"ק)

למדנו בסיפור הזה כי כשתבוא צרה לאדם, ראוי לו לפשפש במעשיו ולבדוק מה היה המעשה הרע שעשה, ושיתחרט עליו ויתוודה לפני האל ויבקש ממנו כפרה.

הלקח שהרד"ק מלמד אותנו הוא שהאדם צריך לדעת כאשר באה עליו צרה לפשפש במעשיו ולבדוק איזה מעשה רע שעשה גרם לכך, ולאחר מכן להתחרט ולעשות וידוי, לחזור בתשובה ולבקש כפרה.

שאלה:

על מה מתוודים ומצטערים אחי יוסף?

תשובה:

האחים מצטערים על :

- א. עצם מכירת יוסף לעבדות.
- ב. ההתאכזרות שלהם והתעלמותם מתחנונו.

החטא השני נחשב בעיניהם כחמור יותר, ולכן עיקר הווידוי שלהם הוא על האכזריות ולא על המכירה.

ספורנו:

וְהִינּוּ אֶכְזָרִים נָגַד אֶחֱינוּ, אֵף עַל פִּי שְׁחַשְׁבְּנוּהוּ לְרוֹדֵף הָיָה לָנוּ לְרַחֵם בְּהִתְחַנְנוּ "וּכְנַגַּד מִדַּת אֶכְזָרִיוֹתֵינוּ זֶה הָאִישׁ מִתְאֶכְזֵר נִגְדָנוּ.

שאלה:

מדוע האחים נזכרים בסיפור מכירת יוסף ומתחרטים רק אחרי שיוסף משחרר אותם מהמאסר בו הם היו שלושה ימים, ולא לפני כן?

נחמה לייבוביץ:

מדוע זה רק אחרי שלושה ימים במשמר, רק אחרי שהוצאו מתוכו... מדוע התעורר רק עתה רגש האשמה בלבם", ומדוע לא נזכרו במכירת אחיהם במשך שלושת ימי המאסר הארוכים, בשבתם שם בפחד, שלא ישובו הביתה....?

תשובה:

יוסף יצר בכוונה מצב דומה לסיטואציה ביום מכירתו ע"י כך שמשאיר בכלא את שמעון וגורם לכך שהאחים יצטרכו שוב להתמודד עם מצב של עמידה בפני אביהם כאשר שוב אחד מהבנים נעדר, דבר זה עורר אצל האחים את הצורך לחזור בתשובה, מתוך הבנה שנכפתה עליהם מציאות דומה למצב אותו הם יצרו בעצמם לפני שנים רבות במכירת יוסף לעבדות.

רק בעת היציאה מהמאסר נוצר המצב שעורר בהם תחושה של מידה כנגד מידה, עונש דומה לחטא שעשו בעבר ובא עליהם בגלל התנהגותם בעבר.

ונראית לנו תשובת בעל [הפירוש] עקדת יצחק, שרק עתה בשוותם לנגד עיניהם ששוב יבואו אל אביהם ואחד מהם נעדר, בזוכרם ששוב יצאו עשרה ויחזרו תשעה [כי שמעון נאסר], ויהיה עליהם לעמוד בפני אביהם הזקן ולתת תשובה והסבר להעדר האחד – עכשיו עלתה אסוסציאציה של:

אֶחֱינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ

לנגד עיניהם, וראו את החטא ואת עונשו – מידה כנגד מידה:

כב ויען ראובן אתם לאמר, הלווא אמרתי אליכם לאמר אל-תחטאו בילד--
ולא שמעתם; וגם-דמו, הנה נדרש. כג והם לא ידעו, פי שמע יוסף: פי
המליץ, בינתם. כד ויסב מעליהם, ויבד; וישב אלהם, וידבר אלהם, ויקח
מאתם את-שמעון, ויאסר אתו לעיניהם

הסבר:

האחים דברו ביניהם בעברית, אך לא ידעו שגם יוסף הנמצא שם מבין את השפה שלהם (שומע= מבין), כיוון שקודם כאשר הם דברו עם יוסף הם נעזרו במליץ (במתורגמן) שתרגם בינם לבין יוסף, ולכן הם חשבו שיוסף לא מבין את שפתם.

שאלה:

מה גרם לבכי של יוסף ?

תשובה:

הסיבה שיוסף בכה היא החרטה של האחים על מכירתו ועל ההתייחסות האכזרית שלהם כלפיו, הבכי של יוסף היה מתוך התרגשות.

הערה:

האחים מסבירים לעצמם שכל מה שקרה להם מכוון מהי כעונש על התנהגות שלהם בעניין מכירת יוסף.

**כא ויאמרו איש אל-אחיו, אבל אשמים אנחנו על-אחינו, אשר ראינו צרת נפשו
בהתחננו אלינו, ולא שמענו; על-כן באה אלינו, הצרה הזאת**

**כב ויען ראובן אתם לאמר, הלווא אמרתי אליכם לאמר אל-תחטאו בילד--ולא
שמעתם; וגם-דמו, הנה נדרש**

כה ויצו יוסף, וימלאו את-פליהם בר, ולהשיב פספיהם איש אל-שקו, ולתת
להם צדה לדרך; ויעש להם, כן. כו וישאו את-שברם, על-חמריהם; וילכו,
משם. כז ויפתח האחד את-שקו, לתת מספוא לחמרו--במלון; וירא, את-
פספו, והנה-הוא, בפי אמתחתו. כח ויאמר אל-אחיו הושב פספי, וגם הנה
באמתחתי; ויצא לבם, ויחדו איש אל-אחיו לאמר, מה-זאת עשה אלהים, לנו

הסבר:

יוסף מצווה את משרתיו לשים בשקים את הכסף ששלמו בו למצרים עבור התבואה, בתחילה אחד האחים מגלה בשק שלו את הכסף שהושב לו, , תגובת האחים הייתה פחד וחרדה שהשליט יעליל עליהם כי הם גנבו את הכסף.

הערה:

יש מכנה משותף בין תגובת האחים למציאת הכסף והחשש הגדול שהשליט יאשים אותם בגנבה, לבין התגובה של האחים להתנהגות השליט כלפיהם בטענה שהם מרגלים, בשתי המקרים האחים מבינים שמה שקרה להם אינו מקרי, אלא דברים המכוונים על ידי השגחת ה', והדבר לא נגרם מרשעות השליט או מטעות של אחד העבדים.

כט ויבאו אל-יעקב אביהם, ארצה כנען; ויגידו לו, את כל-הקרת אתם לאמר. ל דבר האיש אדני הארץ, אתנו--קשות; ויתן אתנו, כמרגלים את-הארץ. לא ונאמר אליו, כנים אנחנו: לא היינו, מרגלים. לב שנים-עשר אנחנו אחים, בני אבינו; האחד איננו, והקטן היום את-אבינו בארץ כנען. לג ויאמר אלינו, האיש אדני הארץ, בזאת אדע, כי כנים אתם: אחיכם האחד הניחו אתי, ואת-רעבון בתיכם קחו ולכו. לד והביאו את-אחיכם הקטן, אלי, ואדעה כי לא מרגלים אתם, כי כנים אתם; את-אחיכם אתן לכם, ואת-הארץ תסחרו

הערה:

הסיפור שמספרים אחי יוסף ליעקב, כאשר הם חוזרים ממצרים, שונה מסיפור המאורע עצמו, כפי שכתוב בפס' ו'-כו':

- א. האחים לא סיפרו ליעקב כלל שהשליט המצרי הכניס אותם למעצר של שלושה ימים.
- ב. האחים לא סיפרו ליעקב על ההצעה הראשונה של השליט לשלוח רק את אחד מהם בחזרה ואת שאר האחים להשאיר במצרים.
- ג. האחים לא סיפרו ליעקב שהשליט איים עליהם שאם בנימין לא ירד למצרים הוא יהרוג אותם.
- ד. האחים מדווחים ליעקב ששמעון נשאר במצרים, אך לא מדווחים לו ששמעון נמצא במאסר.

מטרת השינויים הייתה :

- א. לשכנע את יעקב להסכים לשלוח את בנימין למצרים, ולכן הם לא רוצים שיעקב ידע על כל הדברים המסוכנים והקשים שקרו להם במצרים.
- ב. האחים לא רצו לצער את יעקב ולשתף אותו בדברים הקשים שעברו עליהם.

הערה:

הבדל נוסף בין מה שקרה לאחים במצרים לבין מה שדווחו ליעקב הוא שהאחים אמרו ליעקב שיוסף אמר להם כי אם בנימין יבוא למצרים הם יוכלו לסחור במצרים, דבר שלא מופיע בפסוקים המתארים את שקרה לאחים במצרים.

לד וְהִבִּיאוּ אֶת-אֲחֵיכֶם הַקָּטָן, אֵלַי, וְאָדַעַה כִּי לֹא מִרְגָּלִים אַתֶּם, כִּי כְּנִים אַתֶּם; אֶת-אֲחֵיכֶם אַתֶּן לָכֶם, וְאֶת-הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ

הרמב"ן מסביר את השינוי בדברי האחים, בכך שיתכן שהדברים נאמרו אך לא הוזכרו או שהאחים שינו את הדברים על מנת לשכנע את יעקב לאשר לבנימין לרדת איתם למצרים.

לו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יַעֲקֹב אָבִיהֶם, אֲתִי שְׁפַלְתֶּם: יוֹסֵף אֵינְנוּ, וְשִׁמְעוֹן אֵינְנוּ, וְאֶת-בְּנֵימִן תִּקְחוּ, עָלַי הִיוּ כְלָנָה. לֹא וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן, אֶל-אָבִיו לֵאמֹר, אֶת-שְׁנֵי בְנֵי תָמִית, אִם-לֹא אָבִי־אֲנִי אֶלְיָךְ; תִּנָּה אֲתוֹ עַל-יָדִי, וְאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ אֵלֶיךָ. לֹחַ וַיֹּאמֶר, לֹא-יֵרֵד בְּנֵי עִמְכֶם: כִּי-אֲחִיו מֵת וְהוּא לְבָדוּ נִשְׂאָר, וּקְרָאָהוּ אֲסוֹן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ-בָהּ, וְהוֹרְדְתֶם אֶת-שִׁיבְתִי בְּיָגוֹן, שְׂאוּלָה

הסבר:

יעקב מסרב לאשר לבנים להוריד את בנימין למצרים, יעקב אומר לאחים יוסף איננו וגם שמעון איננו ואני לא רוצה שכך יקרה גם לבנימין. ראובן מנסה לשכנע את יעקב ונותן לו ערבון שאם הוא לא יחזיר את בנימין, יעקב יהיה רשאי להרוג את שני בניו של ראובן. יעקב מסרב בטענה שאם בנימין ימות אחרי שגם יוסף מת הוא לא יוכל להחזיק מעמד עם התמודדות עם אסון נוסף.